

POSTAVENO, ODHALENO

Půlroční úsilí členů občanského sdružení Víška bylo korunováno úspěchem. V sobotu 7.3.2015 byl ve Vísce odhalen památník posádky amerického letadla B-17G, které 5.3.1945 spadlo nedaleko Víšky.

Podrobnosti z aktu shrnuje článek otištěný v Libereckém deníku. Fotografie z akce jsou uvedeny v následném bloku a ve Fotogalerii webu.

Američtí letci mají pomník ve Vísce

Před 70 lety se zřítilo u Víšky americké letadlo. Letci skončili v zajateckých táborech, teď je připomíná pomník

JANA PAVLÍČKOVÁ

Víska – Takovou slávu Víska už dlouho nezažila. Stovky lidí se mačkaly kolem žulového pomníku, který se odhaloval díky místním nadšencům. Znely fanfáry, česká i americká hymna, hudba ze čtyřicátých let, nechýběly čestné vojenské stráže v dobových uniformách ani rozsáhlá výstava modelů historických letadel či jízda vojenských vozidel. Největší rozruch vzbudil přelet dvou gripenů, který byl naplánován na 16.00 hodin. Vojenská piloti přelétli nad vesnicí na vteřinu přesně. To všechno jako připomínka jedné tragické události, která se u Víšky stala na konci 2. světové války. A nebyť lidí ze sdružení Víska, nikdo by teď o ni ani nevěděl.

„5. března 1945 vyletěl americký bombardér B-17G přezdívaný Létající pevnost z anglického Knettishallu, aby shodil bomby na německá města Chemnitz a Plavno. Při návratu ale letadlo zasáhla ně-

mecká protiletadlová střela a přišlo o dva ze čtyř motorů. Velitel letadla tušil, že do Anglie nedoletí, proto obrátil stroj k východním spojencům. Jenže k nim nedoletěli. Zřítili se kousek od Víšky. Osm členů posádky se zachránilo, devátému se neotevřel padák. Líčí drama předseda sdružení Víska František Tuhý.

Letce ale postihla další smůla. I když se skrývali v lesích, Němci je všechny postupně našli a poslali do zajateckých táborů. Tělo vojáka, kterému se neotevřel padák, pohřbili místní ve Višňově, po válce ho Američané převezli do USA. Letecké drama teď připomíná pomník u hlavní silnice ve Vísce. „Jde o jednu z mála památek na americké vojáky tady na severu Čech,“ říká badatel libereckého muzea Ivan Rous. „Těch pádů letadel tady bylo za druhé světové války určitě víc, jenže o nich nejsou žádné informace, trůfám si říci, že je ještě co objevovat.“ I příběh pádu B-17G u Víšky byl dlouho ne-

známý. „Proslýchalo se, že nedaleko železnice směrem k polským hranicím spadlo údajné letadlo. Nic víc. Nikde žádná zmínka, svědci byli po válce vysídleni a aby komunisté propagovali americké letadlo, to bylo nemyslitelné,“ říká Tuhý. Zvrat přišel až s badatelem Vladimírem Lacinou. Ten strávil v archívech stovky hodin, vydal se i do Spojených států. „Nejtěžší bylo bylo zjistit datum, kdy k pádu letadla došlo a identifikovat, o jaký typ letadla šlo. V tom nám byl pak nejvíce nápomocen Michal Plavec z Národního technického muzea,“ vypráví Lacina.

Závod s časem

Nadšenci ze sdružení Víska také vypátrali, že trosky bombardéru wehrmacht rozebral, naložil na nádraží ve Višňově do vagónu a odvezl na letiště v Liberci. Lidé si teď tragickou událost mohou připomenout u žulového památníku. Jeho zhotovení se přitom stihlo téměř za minutu dvanáct. „Chtěli jsme všechno stihnout ke dni 70. výročí od události. Než jsme získali stavební povolení a všechny informace o tragédii, tak byl listopad. Naštěstí byla mírná zima, takže šlo betonovat i v lednu. Ale byly to nervy,“ připouští František Tuhý. Návrh památníku pak pochází od dalšího člena sdružení Karla Kocmana. „Půdorys částečně připomíná pohled na letící bombardér, zužující se cesta značí trup letadla a kamenné hranoly křídla. Je tam vysázeno i osm tisíců za osm členů posádky, kteří přežili. Uprostřed je pak malý menhir, ten je za letce, který nepřežil,“ popisuje Kocman.

NA ODHALENÍ POMNÍKU se přišly podívat stovky lidí. Do kaple ve Višňově, kde probíhala mše, se ani všichni nevešli. Veliký zájem byl i o historické přednášky a modely letadel v KD Víska. Foto: ČTK/Petrásek

SLAVNOSTNÍHO AKTU se zúčastnil i zástupce americké ambasády v Praze Laurence Hill. Na snímku s červenou kravatou. Foto: Deník

INZERCE

Pomník odhalen

Napsal uživatel Administrator
Pondělí, 09 Březen 2015 19:48

{vsig}Odhalení{/vsig}

Další fotografie jsou zveřejněny ve **FOTOGALERII** nebo na **YouTube** na adrese <https://www.youtube.com/watch?v=Zfo9kn5KmMA>